Kelecsényi László

Szellemjárás

Ironikus játék szünet nélkül

Szereplők
JAMES
PABLO
IGOR
MIKE

Az időn kívül vagyunk. Nincsen se történelmi, se színpadi, se dramaturgiai idő. A szereplők, akik élő személyek nevét viselik, a valóságban talán soha nem találkoztak, esetleg nem is találkozhattak volna – csak így, képzeletben.

A nyitott színpad elég sokáig sötét. Zongoraszó hallatszik, már-már idegesítően sokáig. Amikor kivilágosodik a tér, valamiféle várószobát látunk, székekkel, fotelokkal, kanapéval, asztallal. Középen ajtó, PRIVATE felirattal. Valamelyik oldalon bejárat, ahonnét alakjaink érkeznek.
A színjátékosok olyan maszkban és jelmezben jelennek meg, amilyennek a róluk megszokott ábrázolások jelezték őket.

A zongoraszó elhalkul, majd abbamarad. Halk, egyre erősödő kopogást hallunk, aztán egy nézőtéri ültető bekísér egy elég idősnek tetsző urat. Magas, sovány figura, sötét szemüveget visel, vékony botjával kopog minden útjába kerülő tárgyon, végül lerogy az egyik fotelbe, ahonnét szinte az egész előadás során fel sem kel. Úgy ül, hogy profilból látjuk. Megtapogatja a zsebeit, keres valamit, aztán egy szivart húz elő. Gyufát keres, de nem talál.

Oldalról egy majdnem teljesen kopasz, de még mindig férfias alak lép be. Könnyű tengerésznadrág és egy csíkos trikó a viselete. Biccent a sötétszemüveges úr felé, majd keresztbevetett lábakkal, lezseren elhelyezkedik a kanapén. Gyufát vesz elő, a cipője talpán végig húzva meggyújtja, és a szivarjával babráló úr elé tartja. Az nehezen veszi észre a gesztust.

PABLO Parancsoljon, uram.
JAMES *végre észleli a gyufát, beleszív a szivarjába, biccent* Köszönöm, uram.
PABLO Nagyon szívesen.

Kissé feszélyezett csend. James mozdulatlanul ül, néha beleszív a szivarjába. Pablo nyugtalanul fészkelődik, végül egy rágógumit vesz elő, kicsomagolja, a szájába teszi, rágni kezdi. A csomagolópapírból galacsint gyúr, játszik vele, egyik kezéből

a másikba dobja. A galacsin egyszercsak elgurul. Pablo lehajol érte, majd szemét gyűjtőt keres, de nem talál.
James felfigyel a zajokra. Pablo megbotlik James hosszú botjában.

PABLO Bocsánat, uram. Régóta vár?

Csend.

PABLO Úgy értem, régóta van itt?
JAMES *egy többféleképpen értelmezhető apró gesztust tesz*
PABLO Nem akarom faggatni. Látom, nincs beszédes kedvében. … Én leszoktam, eltiltottak tőle. Azt mondta az orvosom, ha soká akarok élni. … Azért rágom helyette ezt a vacakot. Pocsolyaíze van. Bármilyen rágógumit veszek, mindnek pocsolyaíze van. … Mit hallott róla? *A PRIVATE feliratú ajtó felé bök. Nem tudatosodik benne, hogy James nagyon rosszul lát* Állítólag ő a legjobb ebben a szakmában.
JAMES *megrándítja a vállát* Lehetséges.
PABLO Lehetséges? Nem tud róla semmi közelebbit, s mégis hozzá jár? Vagy talán először van itt?
JAMES Talán utoljára.
PABLO Utoljára? Elutazik? Költözködik?
JAMES Valószínűleg. Igen. Biztosan.
PABLO Akkor mégiscsak tudhat róla ezt-azt.
JAMES Meglehet.
PABLO Meglehet? … Na jó, nem erőltetem. Ha nem akar, ne beszéljünk róla. *Felugrik, járkálni kezd, nyugtalan lesz.* Sokat szokott várni?

James részéről egy vállrándítás a felelet.

PABLO *méregeti James-t* Szűkszavú. Uraságod nagyon szűkszavú. De nem baj. Majd csak agyonütjük a közös időnket, amit itt töltünk. *Kiveszi a szájából a rágógumit, nézi, hogyan szabadulhatna meg tőle, majd a szék alá tapasztja, amin ült* Galambok …
JAMES Mondott valamit?
PABLO Nocsak, hát mégis figyel? … Azt mondtam, galambok.
JAMES Galambok? Vannak galambok? Itt benn, a szobában?
PABLO Dehogyis. Hja, úgy veszem észre, már megbocsásson, hogy ön nem jól lát.
JAMES *bólint* Akkor hol vannak a galambok?
PABLO Azok idebenn vannak. Bennem. Itt csapkodnak a szárnyaikkal.
JAMES Az nem jó. Akkor talán már értem, miért van itt. Ki kellene engednie őket.
PABLO A galambokat?

JAMES Azokat hát. Nem maga mondta, hogy csapkodnak. Az kellemetlen lehet. Ha csapkodnak. A szárnyaikkal.

PABLO Hja. Kellemetlen. *Látszik rajta, hogy már nem érdekli ez a téma. Tovább járkál*

JAMES Nagyon nyugtalan.

PABLO Igen. Maga is az lenne a helyemben.

JAMES Nem tudok a maga helyében lenni. Senki sem tud egy másik ember helyében lenni. Lehetetlenség. Mindenki be van zárva a saját maga kockájába.

PABLO Jaj, hagyja már azt a kockát. Elegem volt belőle. Folyton ezzel jönnek. A kubus. Megvolt, szép volt, jó volt. Most más érdekel. A vonal, igen a vonal, az még tud izgatni, hiszen az az alapja mindennek.

JAMES És ez nyugtalanítja annyira? Ez a maga … vonala?

PABLO Igen. Tudok már annyit, hogy egyetlen tekervényes vonallal egy egész világot teremtsek. Nem magamnak, mindenkinek. Magának is … Ja, bocsánat, elfelejtettem, hogy rosszul lát.

JAMES Nem igaz.

PABLO Mi nem igaz?

JAMES Hogy rosszul látok. Igenis, látok. Egészen jól látok. Látom a zajló világot, amiből a képzeletem sző hálót, amiből hosszú-hosszú történet kerekedik. Látom az egészet. A mindenséget.

PABLO Ezt szépen mondta. Én is így vagyok valahogy. De akkor miért is vagyunk itt, Mr. Hogyishívják várószobájában?

JAMES Én nem tudom, hogy maga miért van itt.

PABLO *nevetve* Szép is lenne, ha tudná. Senki nem tud semmit.

Kintről zajok hallatszanak. Mintha közeledne valaki vagy valami.

JAMES Hallotta?

PABLO Mit is?

JAMES *fülel* Odakinn. A folyosón.

PABLO Nem tudom, miről beszél.

JAMES Mintha jönne valaki. Hallom a botja kopogását.

A kinti zajok éppen ekkor abbamaradnak.

PABLO *ő is figyel* Ugyan, semmi.

JAMES Nem tudom. Mintha hallottam volna.

PABLO Nem mindegy? Ha jön, itt lesz. Ha meg nem, akkor sem baj.

JAMES Mindig van valami. Mindig történik valami. Akkor is, ha nem vesszük észre.

Most meg halk fütyürészés hallatszik kintről.

JAMES Ezt sem hallja? … Figyeljen! Valaki fütyül.
PABLO Fütyül? … Na, ideje, hogy ez a csodadoktor elkezdjen rendelni.

A fütyürészés még hallatszik egy darabig, aztán abbamarad.

PABLO Még most is hallja?
JAMES Most nem.
PABLO Na, ugye.

Ekkor megnyikordul az ajtó, és résnyire kinyílik, de senki sem lép be.

PABLO *egy ideig nézi a félig nyitott ajtót, majd odamegy, és egy határozott mozdulattal becsukja* Nem szeretem a félmegoldásokat. Egy ajtó legyen egészen nyitva, vagy csukva. Ki is mondta ezt? Rettenetes, hogy már mindent elmondtak előttünk.
JAMES *halkan, de jól érthetően, lassan mondja* Il faut, qu'une porte soit ouverture ou ferme.
PABLO *felkapja a fejét* Hogyan? Mit mondott?
JAMES *megismétli, aztán mindenki számára érthetően, magyarul is* Egy ajtó legyen nyitva vagy csukva.
PABLO Maga franciául is tud? Nagyszerű!
JAMES Sokat köszönhetek nekik. Elvégre ők adták ki a betiltott regényemet.
PABLO Maga végül is milyen nációhoz tartozik? Francia? Angol? Vagy…
JAMES Világpolgár vagyok.
PABLO Akkor kezet foghatunk, mert én is.
JAMES És nyughatatlan. Úgy értem, hogy nyughatatlan szellem. Mármint ön.
PABLO Honnét veszi? Tulajdonképp igaza van.
JAMES Az a feladatom, hogy belelássak az emberbe. Hogy megtudjam, mit érez vagy gondol odabenn zsigerei titkos mélyén.
PABLO Ej, de szépen mondta. *Elhallgat, figyel* Most én is hallom.
JAMES Mit?
PABLO A fütyörészést. Most mindjárt megtudjuk, ki az.

Pablo az ajtóhoz megy, egy gyors mozdulattal kitárja. Az ajtókeretben egy elegáns, monoklis és sétapálcás úr derékig hajolva fülel, majd, mint akinek fáj a dereka, lassan felegyenesedik.

PABLO *gúnyosan* Tessék befáradni!
IGOR *kiegyenesedik, s méltóságot tettetve befelé lépked* Uraim! *Meghajol* Ez Mortenvickievics doktor rendelője? Bocsánat, ha nem mondtam volna pontosan a nevét. Valahol itt kell lennie a névjegyének, de az is lehet, hogy elhagytam. Olyan tömeg volt a metróban.

PABLO Maga metróval érkezett?
IGOR Azzal.
PABLO Így? Mellényben, monoklival, kamásniban?
IGOR Illene, hogy bemutatkozzam.
PABLO Fölösleges. Mi már találkoztunk, ha nem is emlékszik rám.
IGOR Azért volt olyan ismerős a fizimiskája. Csak akkor még, hogy is mondjam, több haja volt.
PABLO Úgy van. Sajnos. Egyáltalán. Volt hajam. De azért kedves, hogy erre figyelmeztet.
IGOR Nem akartam megbántani, Pablo.
PABLO Tehát emlékszik rám.
IGOR Lehet, azt feledni!
PABLO Hát nem. Azt nem lehet elfelejteni, Igor.
IGOR *a fotelben továbbra is rezzenetlenül ülő Jamesre mutat* Ő is? Már hogy ez az úr is ide vár?
PABLO Bizony. (*Jameshez fordul.*) Mester! Engedje meg, hogy bemutassam a füttyös barátunkat.
JAMES Nem kell bemutatni. Ismerjük. Nora szerette a lemezeit. A konyhában hallgatta, míg én dolgoztam.
IGOR Igazán? És mi nyerte el leginkább a tetszését? Melyik darabom?
JAMES *dúdolni kezd valamit* Ez. *Folytatja*
IGOR *egy ideig figyel* Ez? Nem ismerem. Biztos, hogy az én szerzeményem?
JAMES Nem? Nem ismerős? Figyeljen jobban! *Folytatja.*
IGOR Most már biztos vagyok benne, hogy nem én írtam. Ez egy magyar zeneszerző. Aki ide jött New Yorkba, meghalni.
JAMES Nem lehet. *Pablóhoz fordul* Maga mit mond? Melyikünknek van igaza?
PABLO Passz. Nem tudom. Fogalmam sincs róla, ki az a zeneszerző, akár magyar, akár nem.
IGOR Szépen vagyunk. Az egyik süket, a másik vak. *Kis szünetet tart* A huszadik század legjobb zeneszerzője. (*Hatásszünet.)* Én utánam.

James szinte dühösen mordul, majdnem felugrik. Pablo integet Igornak.

IGOR Bocsánat. Senkit nem akartam megbántani. Igazán nem.

James elővesz egy kopott bőrtárcát, egy szivart húz ki, komótosan rágyújt. A másik kettő nézi.

IGOR Itt nem tilos a dohányzás?
PABLO Na és? Magunk vagyunk. Kit érdekel bármilyen ostoba tilalom.
IGOR Akkor én is rágyújtok. *Megteszi*

PABLO *fintorogva* Mi ez? Mit szív? Ez valami női cigaretta. Nem is cigaretta, hanem *finomkodva hangsúlyozza, franciásan* cigarette.

IGOR *Pablo felé nyújtja a tárcát* Parancsoljon.

PABLO Köszönöm. Inkább nem.

IGOR Ha nem, hát nem. … Soká kell még várni? Egyáltalán, benn van a doktor úr?

PABLO Ki tudja? Még nem láttuk.

IGOR Mégis? Valami információ. Meddig kell itt időznünk?

JAMES Maga nagyon türelmetlen, kedves barátom. Tudja, én meddig vártam, hogy a regényem megjelenjen.

IGOR De ez nem egy könyvkiadó. Ez egy orvosi rendelő, ha nem tévedek. Úgyis olyan nehezen találtam ide. A környéken senki sem tudott doktor, izé *a zsebeiben kutat* hová tehettem…

JAMES Doktor Mortenvickievics.

IGOR Köszönöm. Az. Szóval, senki sem hallotta a környéken ezt a nevet.

PABLO Mert ez az olasz negyed. Ez az ember meg valamilyen kelet-európai. Lett, észt vagy litván.

JAMES Litván.

PABLO Ilyen jól tudja? Járt már nála? Milyen ember?

JAMES Fogalmam sincs róla, most vagyok itt először.

IGOR *leül, a lábait keresztbe veti* Hová lehet itt hamuzni, sehol egy hamutartó.

JAMES *lehull a szivarhamuja, de nem veszi észre* Hamutartó majd nekünk kell nemsokára. Úgy értem, hogy nem a szivarunknak…

PABLO Olyan súlyos? Mármint a betegsége?

JAMES Mind azok vagyunk. Súlyos esetek.

PABLO Ezt azért nem mondanám. Én például…

Nem folytatja, mert váratlanul Mike érkezik.

PABLO Maga Morten… maga doktor…

JAMES Mortenvickievics.

MIKE *be* Az is lehetnék, de mégsem. Doktornak doktor, de nem használom. Mármint a doktori címemet.

IGOR Maga jogász? Nem nézem orvosnak.

MIKE Megtisztel. Az vagyok, illetve az is vagyok. Csakhogy…

JAMES Mindig van valami csakhogy.

MIKE Ahogy mondja, uram.

PABLO Maga mit keres itt?

MIKE Hogy mit keresek itt? Amit maguk. Gondolom, mindannyian azért vagyunk itt.

JAMES Csak ne legyünk többen. Elegen vagyunk, és közben híre-hamva sincs a csodadoktorunknak.
PABLO Ha valóban olyan csodálatos?
IGOR Ha nem hisz benne, miért vár rá?
PABLO Nem is tudom, mind-mind várunk valamire az életben.
MIKE Esetleg, lenne egy javaslatom.

A többiek kíváncsian néznek rá.

MIKE Egyszóval … Nem tudom, nem tudnánk-e egymásnak segíteni?
JAMES Ezt, hogy érti?
MIKE Ha nincsen ló, akarom mondani, ha nincsen doktor izé, akire itt várnak egy ideje, akkor talán megpróbálhatnánk, hogy megoldjuk egymás problémáit.

Hirtelen hangzavar támad, előbb mindhárman, aztán mind a négyen egyszerre beszélnek.

IGOR *megelégeli a zűrzavart* Uraim! Kérem, uraim! Talán, ha abbahagynák, és válaszolnánk utoljára érkezett barátunknak…
JAMES Jó ötlet. Ki kezdi?
PABLO Talán ön, hiszen ön érkezett legelőször. Amikor én jöttem, már itt várakozott.
MIKE Az nem lehet, hogy egyikük maga Mortenvickievics doktor?
PABLO Talán éppen maga.
MIKE Miért én?
PABLO A többiekről tudom, kicsodák. De maga, akárhogy kutatok az emlékeimben, nem tűnik ismerősnek.
JAMES Miért hiszi, hogy mindenkit ismer? Ebben a városban él vagy tízmillió ember, mindegyiket látta már személyesen? Emlékszik az arcukra? Az alakjukra?
MIKE Nem ismerhet. Nem volt még szerencsénk egymáshoz. … Ja, és nem én vagyok Mortenvickievics doktor.
PABLO *tapsol egyet* Jó, akkor legalább ezzel tisztában vagyunk. Vagy mégis lenne jelentkező az orvosunk szerepére. Netán valaki álruhában érkezett?
IGOR Hagyja már ezt a csudába. Ezt a kételkedést.
MIKE Márpedig sürgősen ki kell találnunk valamit, mert a közönség már unja ezt a tökölődést.
IGOR Közönség? Hol van itt közönség? *Széttekint.*

MIKE Higgye el, vannak, itt vannak. A pénztár felől érkeztem, nem a művészbejárón. A hölgy, aki a jegyeket adta el, éppen számolta a mai bevételt.

PABLO Viccel?

MIKE Eszemben sincs. Miért viccelnék? Azért mondom csak, hogy tudjanak róla, hogy vegyük tudomásul, itt nézők vannak, emberek vannak, akik fizettek érte, figyelnek ránk, hogy valamit lássanak, halljanak tőlünk. Akármit, bármit. *Tánclépéseket tesz* Lárifári, nem kell várni, frissen jó a csók…

JAMES Ez mi? Mi ez, amit hallok?

IGOR Jövevényünk talán zenész. Szintén zenész?

MIKE Nem vagyok zenész.

IGOR Hanem?

MIKE Szerettem táncolni.

IGOR Mondom, hogy operett. Az én fülemet nem lehet becsapni. Ez valami bécsi ragadék.

MIKE Micsoda? Ragadék?

IGOR Úgy értem, hogy nyúlós, folyós, odatapad mindenhová… Bubble gum.

MIKE Ez kevés. Úgy értem, produkciónak kevés. (*Kinéz.)* Valaki nevetett a hátsó sorokban. Vagy csak a széke nyikorgott. Mégis, talán nevettek, manapság nem nyikorognak a székek.

JAMES *megmozdul ültében, és a széke nagyot nyikorog* Igen.

PABLO Na, tessék! Hallja, hogy nyikorog?

MIKE *kissé bosszúsan* Hallom hát. Nem vagyok süket.

JAMES Úgy látom, hogy ez a csodadoktor, ez a csodalitván, nincsen sehol, már ha egyáltalán létezik, s ha nem vertek át mindnyájunkat.

PABLO Ennyi embert egyszerre.

IGOR Ott egy ajtó. Talán be kellene kopogni.

PABLO *kissé gúnyosan* Tényleg. Hogy ez nekünk nem jutott még az eszünkbe.

IGOR Tessék. Valaki tegye meg.

PABLO Ki legyen az a valaki?

IGOR Sorsoljuk ki?

JAMES Mit ügyetlenkednek? Rajta.

MIKE *az ajtóhoz lép, kopog*

Nincs válasz. Semmi sem történik. Várnak.

JAMES Talán újra kopoghatna. Vagy nincs valahol egy csengő?

MIKE Más is megpróbálhatja.

IGOR *ő is az ajtóhoz lép, egy ismert dallamot kopog le a fán*
MIKE Nocsak. Ez sem sokkal jobb az én rágógumi zenémnél.
PABLO Édes istenem! Történjen már valami, mert megőrülök. Peggy vár engem, én meg itt szobrozok. *Odalép az ajtóhoz, benyitna, de zárva van*
MIKE Ezt legalább tudjuk most már. Mit tegyünk? Törjük be?
PABLO Mi a csudának? Nem oldaná meg a problémánkat.
JAMES Egyáltalán. Uraim, mi a probléma? Foglaljuk össze a dolgokat. Idejöttünk mind a négyen. Vártunk. Doktor izé nincsen sehol. Beszélt valamelyikük vele? S mikor?
PABLO Tegnap hívtam telefonon.
JAMES Megvan a száma? Fel kellene hívni.
IGOR Nekem az asszisztense adott időpontot, tegnapelőtt egy koncert szünetében.
JAMES Lám, lám, ezek szerint asszisztense is van. Látta, beszélt vele? Nő vagy férfi? Mármint az illető.
IGOR Dúskeblű, negyvenes hölgy.
JAMES Miket vesz észre! *Mike-hoz fordul* Maga, maga is látta ezt a dúskeblű hölgyet?
MIKE Nem én.
JAMES Akkor hogyan került ide? Csak úgy, az utcáról?
MIKE Nem. A Harvard hirdetőtábláján láttam a nevét.
JAMES Ennyi az egész? Így jött ide?
MIKE Nekem elég ennyi. Mit várnak tőlem?
IGOR Telefon! Hajlandó valaki telefonálni? Az épület portása talán tud ebben segíteni.
MIKE *kotorászik a zsebében, és előhúz egy mobilt* Megpróbálhatjuk.

Mindhárman bámulják a zsebtelefont.

PABLO Ez az, aminek képzelem?
IGOR Mi a fene!
JAMES Nem jól látom. Ez valami számológép?
MIKE Tudja valaki a számot?
IGOR *a zsebéből egy névkártyát vesz elő* Tessék.
MIKE *átveszi a kártyát, megnézi, visszaadja* Bocsánat, ez nem ennek a hogyishívják doktornak a száma. Maga ismeri ezt az urat?
IGOR *visszaveszi* Elnézést, összekevertem. *Elővesz egy másik kártyát* Ez az.
MIKE *nyomkodni kezdi a mobilt, majd vár* Álom, álom, édes álom …
IGOR Megint operett.
MIKE *előbb angolul mondja* A hívott számon előfizető nem kapcsolható.
IGOR Az nem lehet.

MIKE *Igor füléhez tartja a készüléket* Tessék.
IGOR Nem akarom elhinni. Itt ez a névjegy.
PABLO Mi lenne, ha már ilyen szépen összejöttünk, és majdnem mindenki ismer mindenkit, hagynánk a fenébe ezt a csodadoktort, és megpróbálnánk egymás baján enyhíteni.
MIKE Mintha mondtam volna már ilyet.
JAMES Ezt hogyan képzeli?
PABLO Ahogy mondom.
MIKE Benne vagyok.
IGOR Mit veszíthetünk?
MIKE Csak a láncainkat.
PABLO Ez a szöveg nagyon ismerős nekem. Valahol már biztosan hallottam vagy olvastam.
MIKE Úgy folytatódik, hogy cserébe egy világot nyerhetünk.
JAMES Milyen optimista? Egy egész világot? Nem lesz az túl sok nekünk?
IGOR Mi az, hogy sok? Már miért lenne sok?
PABLO Tudják az urak, hogy egyáltalán miről beszélünk?
MIKE Tudják vagy nem, Pablónak igaza van. Kezdenünk kellene egymással valamit. Ha már ilyen szépen összejöttünk.
PABLO Tudja a nevemet? Be sem mutatkoztunk egymásnak.
MIKE Ki ne tudná! Maga egy intézmény, maga egy hivatkozási alap, maga a modern művészet pápája, minden kultúrember ismeri magát.
JAMES Nono, fiatal barátom! Kissé túlzásba viszi a lelkesedését. Vagyunk itt mások is, akik legalább annyit tettek a modernség érdekében, mint ő.
IGOR Mi az, hogy!
MIKE Nem akartam senkit megbántani. Legjobb lenne, ha szép sorjában bemutatkoznánk egymásnak. Nekem ugyan vannak sejtéseim, hogy ki kicsoda, de nem biztos, hogy a közönség ismeri mindegyikünket.
JAMES Folyton a közönséggel jön. Ha én ennyit törődtem volna velük, soha nem írom meg a …
IGOR Ki ne mondja! Tudjuk. Próbáltam olvasni…
JAMES Csak próbálta?
IGOR Embergyötrő feladat. Ismer olyanokat, akik végigolvasták?
JAMES Nem ez a dolgom. Nekem írnom kell. Naponta. Amíg úgy nem érzem, hogy elég, hogy azután már nem szabad folytatni. Úgy kell befejezni, hogy mindig tudjam, hogyan folytatom másnap.
PABLO Ezt a mondatot egy másik írótól hallottam.

MIKE Sebaj. Használható tanács.

PABLO A Deux Magots-ban üldögélt délutánonként, és megivott legalább egy fél üveg viszkit. Azok voltak a remek napok! Csak éltünk, voltunk, csupa kókler és szajha vett körül. Mi tudtunk ezt, de nem izgatott. Csináltunk valamit, amit ma is emlegetnek az emberek. Vándorünnep, tényleg az volt, ahogy az az amerikai írta.

IGOR Legalábbis egy részük, csak egy részük.

PABLO S ha egy részük? Akkor is, úgy is jó volt. A jóból mindig csak egy rész részesülhet, mármint az emberek egy része.

MIKE Pedig mindenkinek kellene. Törekedni kell arra, hogy mindenkinek jusson.

JAMES A kétorrú nőkből? A nyomoréknak látszó férfiakból?

IGOR Hagyjuk ezt! Miért jöttek? Miért jöttünk ide? Ha már nincs itt ez az izé doktor…

PABLO Helyes, kezdje valaki.

MIKE Talán, aki először érkezett, akinek a legsürgősebb.

JAMES Én voltam itt elsőnek.

MIKE Halljuk, mester!

JAMES Köszönöm. De mit?

MIKE Talán azt, ami a legfontosabb. Ami legjobban fáj, ami bántja…

IGOR Akkor sokáig itt leszünk.

PABLO Nem gyanús maguknak, hogy nem jár erre senki, ugyan van világítás, némi fűtés, de rajtunk kívül egy teremtett lélek sem. Mikor zárják ezt az épületet? Itt vagyunk a valahányadik emeleten, mintha csak nekünk találták volna ki ezt az egészet, hogy összejöjjünk, hogy megismerkedjünk egymással.

MIKE S ha így van? Mi következik belőle? Én nagyon örülök a társaságuknak.

IGOR Azt elhiszem. De ingyen koncert nem lesz.

JAMES Senki nem vár ilyet. Én sem fogok felolvasni.

IGOR Jól teszi. Azt hiszem, hogy elég jól tudok angolul. Próbáltam olvasni a legutolsó könyvét. Hát… semmit nem értettem … semmit az égvilágon.

JAMES Teremteni akartam egy másik világot, ha már ez mostani…

PABLO Milyen? Milyen ez a mostani? Itt vagyunk benne, ebben élünk, ez a mienk. Valamennyire értjük is, úgy ahogy…

JAMES Maga mondja? Éppen maga? Micsoda konzervativizmus. Azt hittem … á, mit beszélek itt …

PABLO Adni kell valamit a népnek is, valami kézzelfoghatót, egy kis fogódzót.

MIKE Mindnyájan kaptunk a fejünkre. A kritikusok…

IGOR Ne emlegesse őket, mert elhányom magam. Csupa frusztrált pofa meg ostoba kékharisnya. Művészek akartak lenni, de nem jött össze nekik. Valamit konyítanak a dologhoz, de csupa csődember.

MIKE Hallgatnak az urak rádiót? Mindegyik adón udvarolnak a közönségnek. Ne csodálkozzunk semmin sem.

PABLO *nosztalgikusan* A cirkusz! Az volt az igazán nagy szám. Ott éreztem otthon magamat. Kisgyerekként vittek, de felnőttfejjel is mentem. Mindig nagyon tudtam élvezni. Van valami, kell valami különleges képességnek lennie az emberben, hogy megőrizze ezt magában.

JAMES Micsodát?

PABLO Hát azt, hogy gyerekek vagyunk, azok maradunk, lehetünk ötven, hetven vagy akár százévesek.

JAMES Ez szép, ezt szépen mondta.

IGOR És ha már nehezen megy minden. Ha nem működik az ember, ha recseg-ropog az egész.

JAMES Kérem, uraim! Ha már itt tartunk… Segítene nekem valamelyikük. Ki kellene mennem.

MIKE Jöjjön, mester! Megkeressük azt a kis helyiséget.

JAMES *föláll, tapogatódzva nekiindul* Köszönöm…

MIKE *belekarol)*Erre, egyenesen.

Ketten kimennek.

IGOR Látta ezt? Még hogy mester! Mind azok vagyunk.

PABLO Ne is törődjön velük. Lehet, hogy vissza se jönnek.

IGOR Pedig ez a majomfrizurás, ez is valami keleteurópai. Messziről megérzem az ilyet. Hiába, a szülőhely … a haza …

PABLO A haza? Meg tudná mondani, hol van a mi hazánk? Ott, ahol éppen vagyunk. Világpolgárok vagyunk, vagyis azok lettünk az évtizedek során.

IGOR Ez igaz, de …

PABLO Nincsen de. Én mindenütt otthon érzem magamat.

IGOR Most valami felháborítót mondok, de ideje őszintének lenni, a mi korunkban…

PABLO Hagyja már ezt a mi korunkat.

IGOR Ott vagyok igazán otthon, ahol megfizetnek, ahol jól megfizetnek.

PABLO Teszek a pénzre. Sosem csináltam nagy gondot belőle. Valahogy mindig jött valahonnan. S ha pár napig vagy hetekig semmi, akkor is megoldódott a dolog.

IGOR Nem, nem, magától nem megy. Oda kell figyelni rá. Az élet nem ad semmit sem ingyen.

James és Mike visszajönnek.

PABLO Minden rendben? Már aggódtunk.
IGOR Mit láttak? Van még élet ebben a betonpiramisban?
JAMES *lassú léptekkel visszamegy a helyére, leül* Nem tudom.
MIKE Valaminek történnie kellene még.
IGOR Mire gondol?
MIKE Sehol egy antagonista. Miből lesz így konfliktus? Hol itt a dráma? Egyáltalán, mit szól ehhez a szerző?
PABLO Biztosan lapít valahol. Sorsunkra hagyott minket. Kezdjünk, amit tudunk a létezésünkkel.
JAMES Amíg távol voltunk, nem történt semmi?
IGOR A pénzről beszéltünk.
JAMES Eleget nyomorogtam. Norával sokat koplaltunk. Fillérekből vegetáltunk, de valahogy kibírtuk. Az én drága párom mindig előteremtette a legszükségesebbeket. És így voltunk a szexszel is.
MIKE Helyben vagyunk. Azaz témánál vagyunk.
PABLO Miért is ne? Beszéljünk róluk! Megérdemlik. Akik megédesítik az … A nők!
IGOR A magam részéről megéheztem. Maguk, azaz ti, hogy álltok ezzel?
MIKE Lehet rendelni pizzát. Házhoz szállítják. Két sarokkal feljebb, amerről jöttem, van egy olasz étterem.
JAMES Pizzát? Miért éppen pizzát?
PABLO Paella nincsen?
MIKE Lehet, hogy van, de az olasz étterem, nem spanyol.
PABLO Azért meg lehet próbálni, nem?
MIKE Persze.
IGOR Végül is mindegy.
MIKE *előveszi a mobilját, keresgél benne, majd nyomkodja* Meglátjuk. Mindjárt.

A többiek nézik.

MIKE *angolul kezdi, aztán olasz szavakat hallunk tőle* Sì, sì,… Grazie signorina, mille grazie. *Kinyomja a telefont* Húsz percen belül itt lesz négy különböző finom pizza. Hawaii, Capricciosa…
IGOR Erre kíváncsi leszek.

Pablo elkezd olaszul beszélni Mike-hoz.

JAMES *kissé idegesen* Ne beszéljenek olaszul, ha kérhetem, uraim.

MIKE *Pablónak* Sì, sì. Éltem Itáliában, dolgoztam ott is. De csak a konyhaolaszt ismerem.

JAMES Most meg a konyha. Életemben nem ettem még pizzát.

MIKE Éppen itt az ideje, hogy megkóstolja.

PABLO Ha jól emlékszem, a szexnél hagytuk abba, mielőtt kitört itt az éhínség.

JAMES *emlékezve* Nora, igen, ő volt az igazi nő. Nem az írásaimért szeretett, a férfit kereste bennem…

Igor és Pablo bámulják Jamest.

JAMES … bármikor hajlandó volt egy kis játszadozásra. Több mint harminc évig … harminc évig … *Elhallgat.*

PABLO Harminc évig? Mit?

MIKE Jól van, jól van. El tudjuk képzelni.

IGOR Jöhetne már az a pite.

MIKE Nem pite, pizza.

JAMES Norától tanultam meg, mi egy nő feladata, milyen egy igazi nő. Nem oltárkép, nem Szűz Mária, és nem egy folyton könyvtárban jegyzetelő kis kékharisnya. Nora! Ő az igazi. Az sem érdekelte, hogy nem vagyunk házasok, csak úgy vadasan éltünk együtt.

PABLO De azért elvette.

JAMES Igen, elvettem, de akkor már húsz éve éltünk a másikért. Menekültünk. Megfordultunk mindenfelé, ő meg velem tartott mindenhová. Filléres gondjaink voltak.

IGOR Egyáltalán, miért jött ide, ehhez a láthatatlan dokihoz?

MIKE Mindenkinek lehet problémája. Majd elmondja odabenn.

IGOR Bocsánat, azt hiszem megállapodtunk, hogy mivel nincsen doktor izé, egymásnak mondjuk el, ami bánt minket.

PABLO Engem például az bánt, hogy nincs errefelé egy palack jóféle spanyol vörösbor.

JAMES Lassan olyanok leszünk, mint egy kávéház.

IGOR Ifjú barátunk valamilyen bűvészmutatvánnyal talán ezen is tud segíteni.

MIKE Vöröset? Van itt egy drugstore a sarkon, ahol be kell fordulni a metró felé.

JAMES Nem azért jöttünk ide, hogy együnk, igyunk.

IGOR Tényleg nem.

JAMES Akkor kezdjünk bele.

IGOR Helyes, kezdjünk bele.

Kopognak. Mike az ajtóhoz megy, átveszi a négy lapos dobozt, kártyával fizet a szállítónak. Valamit sugdos neki.

IGOR Ezt hogyan csinálta? Mivel fizette ki a pizzáinkat?

MIKE Ja, semmiség. A vendégeim voltak erre a fordulóra. *Leteszi a dobozokat.* Tessék válogatni, van mindenféle, húsos, zöldséges, vagy amit akarnak.

Itt egy játék indul. A várakozók mind esznek, ki így, ki úgy reagál a vérmérséklete szerint. Néha dobozt cserélnek, körbe adják a pizzákat.

IGOR Nem hittem, hogy ez ilyen jó tud lenni. Igaz, nagyon éhes voltam.

PABLO Tényleg finom. Felveszi a versenyt egy jóféle paellával.

JAMES *lassabban eszik, mint a többiek* Valóban nem rossz. Jó ötlet volt.

Az ajtó kopogtatás nélkül kinyílik. Az előbbi küldönc letesz egy nagyobb papírzacskót a földre. Mike odalép hozzá, és egy papírpénzt dug a zsebébe. A küldönc, amilyen váratlanul jött, olyan gyorsan távozik.

MIKE *a zacskót a városzoba közepére helyezi* Tessék, válogassanak!

PABLO *belenyúl a papírzsákba, kiemel egy palackot, a fény felé tartja* Valpolicella, nem mondom. Annak az őrült amerikainak ez volt a kedvence Párizsban.

MIKE Miért lenne őrült? Sokat tanultam tőle.

IGOR Maga regényeket is ír?

MIKE Azt nem, de a dialógusai, azok a száraz, gyors, kopogós mondatok. Azokat nagyon szerettük.

IGOR Szerették? Kivel? A barátnőjével?

MIKE Jules-lel, a forgatókönyvíró társammal. Maguk nem ismerhetik. Nem jutott a világhírnévig … Pedig megérdemelte volna.

Közben még javában esznek. Aztán papírpohárból isznak. Pablo kínálgatja a Valpolicellát.

MIKE Köszönöm. Inkább ezt. *Kivesz egy dobozos üdítőt a zsákból, felpattintja, iszik.*

JAMES *elgondolkodva* Néha éheztünk is.

A többiek abbahagyják az evést, Jamesre néznek.

JAMES Nora főzött egy lábasnyi burgonyát, azt ettük napokig. A héját meg rátettük a kihűlő vaskályhára. Az illata is adott valami illúziót.

PABLO Romantikus. De hát ilyen élménye mindegyikünknek lehetett, nem?

IGOR Ha nem volt elég ügyes. Meg kellett fizettetni a munkánkat. Végül is mind világhírűek vagyunk. Vagy nem?

MIKE Ahogy vesszük.

JAMES Nekem a regényemmel több dolgom volt a bíróságokon, mint a bankfiókokban.

IGOR És az olvasók, ők hogyan reagáltak arra, amit írt? Ha egyáltalán olvasták?

JAMES Nem tudom.

IGOR Nem tudja?

JAMES Biztosan voltak páran. A botrány, a betiltás azért felhívta a figyelmüket. A tiltott gyümölcs mindig édesebb.

PABLO Azért ül most itt? Ezt akarta elmondani?

JAMES Ezt is. De a legfontosabbról sosem beszélünk.

IGOR Mi az? Mi a legfontosabb? Mondja meg!

JAMES Miért van ez az egész? Miért csináljuk? Miért áldozunk fel mindent vagy majdnem mindent ezért? Egyikünk az írásért, a másik a zenéért, a harmadik a festésért. Kell ez valaki másnak rajtunk kívül? Maguk nem tették föl sosem ezt a kérdést? Mi a fenének csináljuk? Megéri? Nem a pénzre gondolok, arról jobb nem beszélni. Minek? Minek ez az egész, ha az életünkkel kell fizetni érte?

PABLO Nagy szavak. A magam részéről soha nem gondoltam erre. Végzem a dolgomat, ahogy jön. Aztán vagy sikerül, vagy nem. Általában sikerül. Megy az üzlet.

JAMES Üzlet? Magának ez üzlet?

PABLO Pénzt kapok érte. Pénzt is kapok érte. Ha híres vagy, akkor már tejelnek neked.

JAMES Szépen vagyunk. Tejelnek…

PABLO Hogyan mondjam másként? Fizetnek. Money … Cash … Élni kell valahogyan.

IGOR Nem kell, hogy a művész mártír legyen. Kezdőként talán, de ha elég kitartó vagy, és halkan mondom, ha elég tehetséges is, előbb-utóbb elér a siker. Nem így van, ifjú barátunk? *Mike-ra néz, aki a pizzás dobozok összerakásával foglalkozik éppen.* Magának mi a véleménye?

MIKE Ismerem a bukás szagát, ha erre kíváncsiak. Amikor elfordulnak a kollégáid, ha találkozunk. Amikor döglött kutyának számítasz. Amikor leírtak minden listáról, és lyukas a nadrágod, és csak minden másnap eszel meleg ételt. Volt benne részem, köszönöm szépen. Túléltem. Kitaláltam valamit. Ki kellett találnom valamit. Aztán meg irigyelni kezdtek, mert sikerült az a valami. Akkor azért fordultak el, de titokban figyeltek, lestek, mikor lehet rosszat mondani rám. A kedves kollégák…

PABLO Ez sem fenékig tejfel.

IGOR Engem nem tudnak izgatni ezek az ügyek. Játszom, csinálom, amit tudok. Aztán a bankszámlám sem bánja.

JAMES Nem erről beszélek. Nem ez a gond. Azt hittem, hogy maguk művészek, hogy maguk is művészek…

MIKE Művészek? … Nem vagyok biztos benne. Azt mondták rám, nemcsak rám, hogy szemfényvesztők vagyunk, értik? Szem-fényvesz-tők.

PABLO *nevetve* Micsoda? Szemfényvesztők?

IGOR Minek törődik velük? Ne azt nézze, mit mond, hanem ki mondja.

JAMES *lassan* Szem… fény… vesztő *Megigazítja a szemüvegét* Adjanak egy kis vörösbort, ha van még belőle. Azt a Valpolicellát.

MIKE *készségesen tölt, majd James kezébe adja a poharat* Tessék.

Mind hallgatnak.

PABLO A pénz, az a nyomorult pénz, minden jónak, szépnek megrontója. Ha nincs, tragédia. Ha van, ha sok van…

JAMES Nekem sosem volt sok. Magánórákat adtam. Nyelvet tanítottam, angolt. Aztán azt írták rólam, hogy újra meg kellene tanulnom angolul. Értik? Nekem, angolul.

IGOR Nem kellene törődni azokkal, akik ilyeneket irkálnak. Rólam is írogattak mindenfélét. Na és! Fütyüljön rá.

MIKE Szemfényvesztők … közérthetőbben, szélhámosok. Nem semmi, ugye?

IGOR Nem kell fölvenni. Lapozzunk. Azok is kottából játszanak. Énekelnek valamit, aminek már nincs értelme. Ami jön, amit súg a lélek, amit meghallok tőle, arra kell figyelni.

PABLO Miről beszél, barátom?

IGOR Az ihletről. Arról a ritka pillanatról, amikor egy magasabb erő szállja meg a lelkemet, amikor szentnek érzem magam … ne csodálkozzanak, most kimondtam. Ha zenét írok, szent vagyok … Elárultam magam.

PABLO Méghogy szent? Én sose gondoltam ilyesmire. Nem is tudom, gondoltam-e valamire. A vonal, igen a vonal vezette a kezemet, színek kavarogtam előttem. Zavaros volt az egész, de mindig született valami.

JAMES Magamra zártam az ajtót. Még Nora sem mert zavarni olyankor. Pedig, ha rájött a dörmicélési kedv…

MIKE Micsoda? Ez olyan magyarosan hangzik, honnét veszi ezt a szót?

JAMES Jártam Magyarországon is. Talán akkor hallottam. Dörmicélés … Magyarázzam meg?

PABLO Értjük. Nem kell semmilyen magyarázat.

IGOR Miket írogattak rólam! Ha én azokat komolyan vettem volna! Világfi – ez volt a legenyhébb, és még kedves is. Aztán jöttek olyasmik, hogy külsőséges, magakellető, üres … Hogy én üres? De ez, ez … ezt a mondatot jól megjegyeztem, figyeljenek csak … A teljes erkölcsi nihilizmus álláspontjára helyezkedő kaméleon. … Értik? Én, mint kaméleon.

PABLO Nem kellene mellre szívni.

JAMES De hát éppen ezért vagyunk itt. Vagy nem? Mindenki vonszolja a bukását, a bukásait.

PABLO A kritikusok is megbukhatnak. Őket a tetejébe el is felejtik. Mi meg még mindig itt vagyunk. *Igorhoz fordul.* Meg tudná nevezni, ki írta magáról ezt a marhaságot? *Kivár.* Ugye, nem? Akkor meg.

JAMES Nem ez a fontos. A kimondott szó, főként a leírt szó ottmarad. Nem a levegőben, a szívében, a lelkében, de elég csak, ha a fülében.

Mike közben kibámul az ablakon.

IGOR *Mike-hoz* Magát nem bántották? Magáról nem irkáltak ilyesmit?

MIKE *a szoba felé fordul* Ja, igen. A legkevesebb az volt, hogy tehetségtelen vagyok. Minek adnak nyersanyagot a kezembe? Ezt nem írták, csak mondták. *Kifelé mutat.* Azt hiszem, az a párocska odaát, a harmincvalahányadikon talán boldogabb nálunk. Éppen dörmicélnek, értik, ugye? De eltelik fél óra, felöltöznek, zuhanyoznak, jó esetben zuhanyoznak, aztán elmennek, ki-ki a maga útjára. Este otthon megkérdezi a párjuk, milyen napod volt, mire mindketten azt felelik, semmi különös, és nem csillan fel az arcuk, nem vonul át rajtuk semmilyen mosoly, semmi, az égvilágon nem történt semmi. *Szünetet tart.* Akkor, uraim, mi mégiscsak, akárhogy van, boldogok lehetnénk. Velünk azért történt valami. Csináltunk valamit, csinnadrattát csaptak körülöttünk. Nemcsak szemfényvesztőnek tituláltak, azért akadtak rajongók is. *Monológja közben megszólal a zsebében a maroktelefon. Hagyja csöngeni, csak sokára veszi fel.* Halló, tessék! *Meglepődik, hallgat.* Nem hiszem el. Jules, te vagy? … Én itt, barátok között … Te hol? … Nagyon rosszul hallak. … Nem, nem tudunk találkozni. … Légy türelmes, előbb-utóbb. … Te sem hallod, amit mondok? … Halló, Jules! … Megszakadt. *Elteszi a telefont.*

Pablo közben félrevonult egy sarokba. A papírzacskóra csonka kis ceruzával rajzolgat valamit. Mike mögé lép, nézi a rajzot.

MIKE Meg lettünk örökítve. Ez már a halhatatlanság előszobája.
IGOR *ő is odalép, nézi Pablo kezét* Ügyes.

A terem világítása előbb villogni kezd, aztán sötét lesz.

IGOR Már csak ez hiányzott.
MIKE Nem gondolják, hogy egyszer bezárják az épületet? Éjszakára áramtalanítanak.
JAMES Hány óra van tulajdonképp?
PABLO Most reggelig itt kell maradjunk?
IGOR Éppen ráérek, de szeretek a saját ágyamban aludni.

Mike kimegy, majd néhány pillanat múlva újra világos lesz a teremben. A többiek megtapsolják a visszatérőt. Pablo közben papírrepülőt hajtogatott a rajzából. Most az ablakhoz lép, megpróbálja kinyitni, de nem sikerül.

PABLO Zárva van.

A repülőt a közönség felé hajítja el.

IGOR Gondolom azért, nehogy valaki kiessen. Vagy kiugorjon, elvégre a harmincharmadikon vagyunk. *Mike-hoz.* Látott valakit odakinn, amikor kinézett?
MIKE Egy teremtett lelket sem.
IGOR Meddig maradunk?
JAMES Majd jönnek értem. Szerintem mindjárt.
IGOR Nora?
JAMES Ő már nincs, meghalt két éve…
IGOR Bocsásson meg.
JAMES Magának megbocsátok, de neki nem. (*Fölefelé mutat.)*
IGOR Azaz a felettünkvalónak?
JAMES Azaz.

Mike hallgatagon mosolyogva nézi a többieket.

PABLO Jó kedve lett az úrnak.
MIKE Tudják, mi jutott eszembe? Ez egy ellophatatlan ötlet. Kinek jutna eszébe négyünkről darabot írni?
JAMES Nem ez a kérdés. Minek írna darabot rólunk bárki? Kit érdekelne?
MIKE Akkor is.
IGOR Majd megvádolnak megint, hogy csalók vagyunk, szélhámosok.
MIKE Az az ő bajuk legyen. Fogjuk fel dicséretnek. Megtanultam, hogy nem kell figyelni ezekre a hangokra.
PABLO Barátom, igazad van. Hadd tegezzelek. Én vagyok az idősebb. *Mike felé emeli a papírpoharát* Prosit!

MIKE Prosit!

JAMES Ezt én is megkaptam. Nem is azt, hogy csaló vagyok. Sokkal roszszabbat, hogy rongálom a keresztény erkölcsöket, és hogy lerombolom az irodalom katedrálisát.

IGOR Katedrális?

JAMES Igen. Katedrális. Egy francia kritikus írta. A katedrálisok építésében ők nagyok voltak.

MIKE Nemrég égett le a Notre-Dame. Most építik újra.

IGOR Leégett?

MIKE Igen. Gyújtogatás vagy a fene tudja. Úgy látszik, a katedrálisoknak lejárt az idejük.

PABLO Sosem hittem bennük.

IGOR Maga ateista?

PABLO Dehogyis. Egy kis tengerparti kápolnában hamarabb lehet találkozni Istennel, mint egy katedrálisban. Már aki akarja ezt a találkozást.

MIKE Ha már csalásról beszélünk…

JAMES Ne folytassa. Ne bántsuk mások hitét.

MIKE Nocsak. Éppen maga?

JAMES Igen, én. Ha már annyit bántottak, ne bántsunk másokat.

PABLO Csak azt nem tudom, miért ülünk még itt. Mire várunk? Ettünk, ittunk, mehetnénk haza.

JAMES Mindegyikünk jött valamiért. Valami fontosért. Nem adhatjuk fel.

MIKE Tudjátok mit? Tudják mit? Játsszuk azt, hogy egyikünk lesz Mic… doktor.

PABLO Na, ez egyre érdekesebb.

JAMES És a többiek? Odabenn a rendelőben nem négyen lennénk, csak ketten.

MIKE Tudomisén! A többiek elfoglalnák magukat valami mással. *Igorra mutat* Maga komponálna. Valami kis egyszerű dolgot. *Pablóra mutat* Maga meg rajzolna.

JAMES Szóval rajtam akarja kezdeni? S mi van, ha én nem akarom ezt, ha nekem nem tetszik a maga ötlete?

PABLO Pedig valamit csinálnunk kell. Meddig várjunk?

IGOR Azt hiszem, át lettünk verve, de alaposan. Nincs itt semmiféle doktor, se Micmicsoda, se más. *A sétapálcájával kopogtatni kezd doktor ajtaján*

JAMES Fölöslegesen strapálja magát. Létezik egyáltalán ez a Mimimö…? Nem lehet, hogy maguk közül valaki eszelte ki ezt a tréfát? Hogy idecsődítsen minket. Valami gyanús nekem abban, hogy mind világhírűek vagyunk, ugye?

PABLO Azok hát, világhírűek.
IGOR Megnézném magamnak, hogy ki az, aki rabolja az időnket.
JAMES Ki az? Hát a szerző. Valahol csak van egy szerző. *Vaksi tekintetével a nézőtér felé fordul* Ha itt van, szólaljon meg! Mondjon már valamit! Mit tegyünk?
MIKE *a nézőteret studírozza* Gyula, te voltál?
IGOR *rossz kiejtéssel* Djula? Ki az a Djula?
MIKE Te vagy képes ilyen csínyekre. Bújj elő!
JAMES Rossz vicc ez.
PABLO Tényleg kezdjünk valamit. Ez a Djula átvert minket.
IGOR Mit akar kezdeni? Vágjon bele!
PABLO Idefelé tartva megálltam az 50. és a 27. sarkán.
IGOR Ez csak nem probléma?
PABLO Nem fejeztem be. …
IGOR Tessék.
PABLO Megláttam egy lányt.
IGOR Keresd a nőt! Cherchez…
MIKE Hagyjuk már kibeszélni őt. Így sosem tudjuk meg, mi történt, vagy nem történt.
PABLO Köszönöm. Elment a kedvem az egésztől.
MIKE Ne kéresse magát. Halljuk.
PABLO Nos, mintha az ifjúkorom tért volna vissza.
JAMES Hát erre megy ki a játék.
PABLO *nem törődik a közbeszólásokkal* Virágokat árult, alig láttam valamit belőle a kirakaton át, csak az arcát, de nem tudtam mozdulni. Be akartam menni, de aztán eszembe jutott, hogy nem teszem magam nevetségessé. Bár miért lenne nevetséges a csodálat. Ha valaki meglátja a szépet valamiben vagy valakiben, meg szeretné osztani a világgal, a többiekkel.
IGOR Meddig ácsorgott, mint kisgyerek az édességbolt előtt?
PABLO *nem vesz tudomást a megjegyzésről, folytatja* Pár pillanatra eltűnt a gladiolák mögött, mintha csak előlem akarna elbújni. Aztán újra megláttam, most már teljes alakjában. Homokóra…
JAMES Mi az, hogy homokóra?
PABLO Az alakja. Tökéletes volt az alakja. Tetőtől talpig egy homokórát formázott.
IGOR Na, tessék. Helyben vagyunk.
PABLO *előkap a zsebéből egy szénrudat, és a doktor ajtajára rajzolja a homokóra szabású lány alakjának körvonalait* Na tessék, helyben vagyunk. *Nézi a skiccet, aztán még igazít rajta*

MIKE *odasétál az ajtóhoz, nézi a vázlatot, bólint* Volt egy írónk, aki egyszer azt mondta, hogy a mellényzsebében lapuló ezüsthúszast egy koldusnak adja, ha férfitársaságban legalább félóráig nem hall a nőkről.

JAMES Okos író lehetett. Hogy hívják?

MIKE Mikszáth.

JAMES Mixát? Sose hallottam róla. Magyar?

MIKE Ahogy én is.

JAMES Nem volt időm magyarokat olvasni.

IGOR Egyáltalán, mikor van időnk nekünk olvasni? Ehelyett itt lopjuk a napot, ebben a…

A bejárati ajtó megnyikordul, és lassan kinyílik. Mind odanéznek.

JAMES Végre jön.

MIKE *az ajtóhoz megy, kinéz, de nem lát senkit* Uraim, át lettünk verve. Az egész élet egy nagy csapda, de hogy még ez is? Persze, miért lenne más. *Becsukja az ajtót*

IGOR Én itt hagyom ezt a … ezt a kócerájt. *Szedelőzködik*

JAMES Értem is jönnek mindjárt.

PABLO Van még egy kis vörösbor?

IGOR Egy valamit nem értek. Itt vagyunk már nem tudom mióta. Nem túl jó az időérzékem, de legalább két órája, vagy nem? Csak várunk, várunk, mintha időmilliomosok lennénk, és nem történik semmi. Maguknak, úgy látszik, sok ráérő idejük van. Nekem nincs.

JAMES Miért olyan türelmetlen? Már eléggé világhírű, állítólag.

IGOR *sértődötten* Állítólag? Mi az, hogy állítólag?! Kérdezzen meg bárkit, mondja meg nekik a nevem, akár itt az urak közül bárkit *Pablo és Mike éppen hátat fordítanak* Mondják meg ennek … ennek a szemüvegesnek, kicsoda Igor Sztravinszkij.

PABLO Én nem tudom.

MIKE *némán széttárja a kezét*

IGOR Viccelnek velem? … Pablo! Neked tudnod kell…

PABLO Nekem? Miért kéne tudnom nekem? És miért tegez engem, kedves uram?

IGOR Ez elképesztő. Nem hiszem el. Hová az ördögbe keveredtem?!

MIKE Ez az! Az ördög. … Talán ő irányít mindent. *Körbe mutat* Magát, magát, magát *Szünetet tart* Talán engem is.

IGOR Micsoda? … Nem mondja komolyan.

MIKE De-de-de. A legkomolyabban.

PABLO *a doktor ajtajához megy, s letörli róla az általa felrajzolt női sziluettet, majd leporolja a tenyerét* Fölösleges volt.

JAMES Itt ülnek, állnak, mozognak, és …

PABLO Miért, mit kellett volna csinálnunk? Betörni ezt az ajtót? Vagy kitörni innen? Esetleg imádkozni…

IGOR Ne bántsa a vallást!

PABLO Hát bántom én? Mit csináljak a maga kedvéért? Térdeljek le? Imádkozzak?

JAMES Talán nem is ártana. A maga korában, úgy értem, a mi korunkban.

MIKE Na, ebből én kiszállok.

JAMES Maga ateista?

PABLO Hagyjuk, ez magánügy. Amúgy is rossz irányba tart ez a beszélgetés. Nem tudom, hogy a szerző mit gondolt rólunk. Miért minket pécézett ki, és állított ide, a színpadra. Egyáltalán, hol van? Hol ez az író? Ismeri valaki? Látta valaki önök közül?

Hosszú csend.

PABLO Szóval, senki se látta. Se híre, se hamva. Talán már nem is él. *Mikehoz fordul* Maga! Maga sem tud róla?

MIKE Nem ismerhetek minden magyart.

IGOR Őrület! Dróton rángatnak minket.

MIKE Bábok vagyunk. Mind azok. Ha nem egy másik ember, akkor a történelem bábjai.

IGOR Tiltakozom.

JAMES Tiltakozhat. De azt hiszem, ennek a magyar barátunknak igaza van. Legalábbis sok igazság van abban, amit mond.

PABLO Szép. *Zsebre dugja a kezét, s halkan fütyörészni kezdi a Marseillaise-t.*

Erre a többiek egyszerre kapják fel a fejüket.

MIKE Ez is egy megoldás.

IGOR Nem kedvelem a rendetlenséget.

JAMES Ez a reménysugár …

Mind ránéznek.

JAMES Ez a remény dallama. Az volt, az is lesz mindig.

MIKE Na és mit gondolnak, egy mongóliai jurtában is az? Vagy egy patagóniai vadászt is meghat?

PABLO Mit akar ezzel mondani?

MIKE Be vagyunk zárva, nemcsak ide, abba a kultúrába is, amibe beleszülettünk, amiben felnőttünk, s amit itt kell hagynunk a gyerekeinkre, az unokáinkra.

IGOR Ezt a helyet tudnám itt hagyni végre! Meg magukat. Csodálom, hogy bírják ezt. Hogy nem esnek neki ennek az ajtónak.

MIKE S akkor mi történne? Nyilvánvaló, hogy kamu az egész. Minket megvezettek. Nincsen senki az ajtó mögött. Nem is volt soha. Ez csapda. Ebben a szituációban nem lehet elég okosan viselkedni.

JAMES Kezdem hinni, hogy igaza van, fiatal barátom.

IGOR Na, tessék! Már a barátja.

Pablo a színpad deszkáira rajzol valamit, amit a nézők nem láthatnak, a többiek figyelik.

IGOR Ez mi akar lenni?

MIKE Mintha valami … *Elhallgat*

JAMES Mondják, mit látnak, amit én nem?

Igor és Mike összenéznek.

MIKE Ez az, aminek látszik?

Pablo feláll, bólint, leporolja a tenyerét.

PABLO Felismerhető?

MIKE Szerintem, igen.

IGOR Szerintem is.

PABLO Akkor jó, rendben van.

JAMES Hadd halljam! Mondják már.

Mike Jameshez lép, és a fülébe súg valamit.

JAMES Igazán. Ezt megnézem magamnak. *Feláll, és oda botorkál. A szemüvegét levéve, mintegy nagyítónak használva nézi a rajzot* Ha nem mondják … De lehet, igen, igen, lehetséges. *Visszabotorkál a karosszékéhez* De mi következik ebből? Mondják meg, mi?

MIKE Talán semmi. Talán minden.

IGOR Itt van a világ közepe.

JAMES Vagy úgy?

MIKE Folyton azt vetették a szememre, hogy erről *a földre mutat* nem csináltam filmet.

PABLO Hogyan tudta megúszni?

MIKE Mindig voltak fontosabb témák, ügyek. Boldog országokban engedhetik meg maguknak, hogy másról beszéljenek a magunkfajták.

JAMES Milyen fajták?

MIKE Hát az efféle csepűrágók, mint mi.

JAMES Csepű… kicsodák? Mit rágunk mi?

IGOR Nem egészen értem. Ez valami magyaros dolog?

PABLO Én, azt hiszem, értem. Keletről jött barátunk azt akarja mondani, hogy egy kicsit mind-mind bohócok vagyunk. Pojácák. Bajazzók. Ugye?

MIKE *nevetve* Ha a Gyula itt lenne, jól megértenék egymást.

PABLO Ki az a Djula? Mintha említette volna már. Jules, ugye, valamilyen Jules.

MIKE A legjobb barátom.

IGOR *kis iróniával* Akkor emeljünk kalapot ez előtt a Jules előtt. Mit kell tudni róla? Kapott valamilyen díjat? Tagjai közé zárta a Francia Akadémia? Vagy legalább egy becsületrend? Jules? …

MIKE Fenéket … Csak egy író … egy magyar író …

JAMES Elfogyott a levegő. Nem érzik, hogy itt nincs már levegő? Ablakot kellene nyitni.

IGOR A szmognak?

PABLO Hol van itt szmog? Elvégre a harmincharmadikon vagyunk, ha jól emlékszem.

MIKE *az ablakhoz megy, babrál rajta, nem boldogul* Nem ismerem ezt a szerkezetet.

JAMES Mire vagyunk mi jók egyáltalán? Egy nyomorult ablakot nem vagyunk képesek kinyitni.

PABLO Talán az öngyilkos-jelöltek miatt van. Nehogy itt a várószobában történjen valami jóvátehetetlen.

MIKE Mielőtt szétszélednénk … nem gondolják, hogy csinálnunk kéne valamit? Úgy értem, közösen.

JAMES Közösen? De mit?

MIKE *Jameshez* Maga írna valamit. Biztosan van ötlete. *Pablónak mondja* Tervezhetne díszletet vagy jelmezeket… esetleg egy képregény?

IGOR *nevet* Én meg komponáljak? … S mit kapunk ezért?

MIKE Esetleg kifütyülnek.

IGOR Na jó, elég. *Szedelőzködni kezd* Most már tényleg elindulok. *Meghajol* Uraim! Élmény volt önökkel. *Kinyitja az ajtót, kinéz, majd visszalép* Még maradok egy kicsit.

PABLO Mi van odakinn? Mit látott?

IGOR Semmi különös. *Újra leül*

PABLO Ne csinálja ezt? Látott valamit, vagy valakit, ami maradásra késztette. Mi volt az?

IGOR Nézze meg, ha nem hisz nekem.

PABLO *kinéz, aztán visszalép* Tényleg semmi. Akkor miért tért vissza közénk?

IGOR Jó itt.

Közben Mike is kikukkant a folyosóra.

PABLO Maga látott valamit?

Mike csak a fejét rázza.

Valahonnan felismerhetetlen, halk zeneszó hallatszik.

IGOR Hallják?

A többiek nemet intenek.

IGOR Csak én hallom? Mi ez? Nem hallják?
MIKE Mintha…
JAMES Mintha mi?

Pablo fütyörészni kezd.

IGOR Maradjon csendben, ha kérhetem.

Pablo abbahagyja. Járkálni kezd. A padlón lévő rajzot nézi.

PABLO Összejárták … összejártuk.
IGOR Ez legyen a legnagyobb gondunk.
PABLO Pedig ez … nincs nála fontosabb.
JAMES Csakugyan?
MIKE Csakugyan.
JAMES Mire várunk?

Egymást nézik.

IGOR Senki? Senki nem mond semmit?
MIKE *a nézőtérre mutat* Őket kellene megkérdezni.
IGOR Látnak minket? Hallanak minket? Itt vannak még?

Csend.

(Ha netán mégis reagálna valaki a nézők közül, Mike válaszol.)

IGOR Ez a maga híres módszere.
MIKE A semminél ez is több. Valamit megtudtunk.
IGOR Mit?
MIKE Azt, hogy nincs tovább. El kell menni.
PABLO Ezt eddig is tudtunk. Nem tölthetjük itt a hátralévő napjainkat.
MIKE Amíg?
PABLO Amíg … Mi az, hogy amíg? Ezt, hogy érti?
MIKE Ahogy mondtam. Amíg bele nem dugnak egy fülkébe vagy szét nem szórnak.
IGOR Ezt nem hallgatom tovább.
MIKE Pedig jobb lenne.

IGOR Miért, tud valamit róla?

MIKE Hát ez az. Semmit sem tudunk. Nem az a baj, hogy vége van valaminek, mert mindennek ez a sorsa. Az a baj, hogy erre az eseményre már nem tudunk reagálni.

IGOR Ezt szeretné?

PABLO Érdekes volna. A halott felkelne a ravatalról, és seggbe rugdosná a szónokokat, rászólna az özvegyére, ugyan már, ne rendezzen jelenetet…

IGOR Kutyakomédia.

JAMES Talán megőrizhetnénk a méltóságunkat.

PABLO Éppen maga mondja ezt?

JAMES Kifogása van ellenem?

PABLO A regényét olvasva…

JAMES Melyiket?

PABLO A botránykönyvet, amit alig akartak kiadni. Abban azért volt egy-két mondat, bekezdés, ami nem a méltóságról tanúskodott.

MIKE És amit maga rajzolt ide? Amit összejártunk. Amit mindig és mindenhol összejárnak az emberek, az utcán, a metróban, a tengerparton, a lakásukban, akárhol… Rajta taposunk.

PABLO Így gondolja? *Nézi a rajzot, aztán egy zsebéből elővett kendővel elkezdi letörölni*

MIKE Ne! Ne csinálja!

Pablo befejezi a takarítást.

JAMES Kár.

PABLO Igazán? Most már kár? Ismételjék meg, ha tudják.

IGOR Semmit sem érünk, semmit sem tudunk már.

Pablo összecsapkodja a tenyerét.

JAMES Taps? Vége a darabnak? Távozunk?

PABLO Tud valaki valamit? Hogy mi lesz velünk? Figyelnek ránk? Hallgat még ránk valaki? Vagy eltakarnak az évek, az újak, a mások, az érdektelenek. Tudnom kellene, tudnunk kellene.

Miközben ezt mondja, lassan eltűnnek a díszletfalak. Egyre erősebb, már-már vakító fény tölti be a színpadot. A szereplők csak pislognak. Mike próbál alkalmazkodni az új helyzethez.

MIKE Ez már az, aminek gondolom? *Ledobja bő fehér ingét, meztelen felsőtettel a színpad közepére lép* Akkor kezdjünk bele. *Körülnéz, majd Pablo elé lép, meghajol* Szabad egy táncra?

PABLO *előbb értetlenül bámul Mike-ra, majd veszi a lapot* Ha ezt akarja …

Táncolni kezdenek, nem kapaszkodnak össze, úgy ropják, mint amikor a férfi és a nő még csak ismerkednek a közös mozgás ürügyén.

IGOR Bolondok.
JAMES Dehogyis.
IGOR Maga lát?
JAMES Ha akarok.
IGOR Csaló.
JAMES Az élet az.
IGOR Ez nem az élet.

Közben a színpadot elárasztja a fehér köd.

A szereplők kezdik elveszíteni egymást.

JAMES Itt vannak még? … Vagytok még?
PABLO Kezdem magam a túlvilágon érezni. Az is ilyen lehet, azaz ilyennek képzelem.
IGOR Velence, San Michéle.
MIKE Láttam ott a sírodat. Oda temettek.
JAMES Még nem haltunk meg.
PABLO Mi halhatatlanok vagyunk … leszünk.
MIKE Nem kell ezt olyan vérkomolyan venni, ezt a halhatatlanságot.
IGOR Megy a gondola, a gondoliére énekel, egy bárkadalt.
PABLO Szerelmes éjszaka, mi? Lehetőleg vele.
IGOR Honnét veszed, hogy kivel?
PABLO Bocsánat, nem mondtam nevet. Csak úgy általában. Mindenki a párjával.
MIKE Miért találunk ki történeteket? Meg tudjátok mondani?
PABLO Szórakoztatjuk magunkat. Mást nem is tudnánk csinálni.
IGOR Nem látok semmit, csak hangokat hallok.
JAMES Valakinek a lábára léptem.
MIKE Talált. Az enyém volt.
PABLO Nem tudom, merre van a kijárat.
JAMES Iszkoljunk, mert a végén megver minket a közönség.
IGOR Vagy visszakövetelik a belépő árát.
MIKE Ugyan, ne vicceljetek!
IGOR Már ha ezért pénzt adott valaki.
PABLO Uraim, fogjuk meg egymás kezét, úgy könnyebb lesz kijutni.
JAMES De merre, ki tudja?
MIKE Talán semerre. Ez kezd olyan lenni, mintha Gyula írta volna.

JAMES Már megint ez a Djula… Isten bizony, olvasok tőle valamit, ha egyszer kikecmergek innen.

PABLO Vigyázzanak! Mintha elfogyna a padló a lábam alatt.

Valaki ordít egyet.

JAMES Úgy látszik, későn szólt.

MIKE Ki ordított?

Újabb kiáltás.

PABLO Maradt valaki?

MIKE Én.

PABLO Nem látlak, ki vagy?

Rövid, nyekkenő hang.

MIKE Na, most légy okos. Legjobb, ha nem mozdulok.

Hirtelen zuhanó hang, mint amikor a mennyezet szakad le.

Rövid csönd.

Aztán erős írógépkattogás kíséretében egy bemondó hangja.

BEMONDÓ Különös baleset színhelye volt egy New York-i irodaház harmincharmadik emelete. Egy orvosi rendelőben várakozó négy férfi…

A férfias hang egyre jobban elvékonyodik, a végén már, mintha egy gyerekhang mondaná a szöveget, aztán az is kellemetlen magasságokba szárnyal, a végén csak egy éles sípolás lesz belőle.

Ennyi.